

Законом нису прописани услови за стицање професионалних звања за физичка лица, већ су ти услови прописани интерним актима и процедурама професионалних организација које су чланице IFAC-а и код којих се могу стећи професионална звања у области рачуноводства или ревизије.

Лица која су стекла професионална звања (код било које од организација или институција које су у то време биле законима овлашћене да звања издају) у периоду важења поменутих закона, могу та звања несметано користити за испуњавање услова из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3) Закона

**Мишљење Министарства финансија
бр. 011-00-1034/2019-16 од 5.12.2019. године**

"Законом о рачуноводству ("Сл. гласник РС", бр. 73/2019 - даље: Закон), који ступа на снагу 1. јануара 2020. године, уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица и предузетника, организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и врсте пословних књига, услови и начин вођења пословних књига, Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја, годишњег извештаја о пословању, извештаја о корпоративном управљању, извештаји о плаћањима ауторитетима власти и нефинансијско извештавање, Регистар финансијских извештаја, Национална комисија за рачуноводство и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Одредбама члана 18. став 1. Закона прописано је да у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга може бити уписано правно лице, односно предузетник које има дозволу за пружање рачуноводствених услуга издату у складу са овим законом. Дозволу из става 1. овог члана решењем издаје Комора овлашћених ревизора правном лицу под условом да:

- 1) има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга;
- 2) оснивач, односно стварни власник, као и члан органа управљања правног лица које има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга, није осуђен правоснажном пресудом за кривично дело у смислу закона којим се уређује одговорност правних лица за кривична дела, односно уколико је оснивач, односно власник, као и члан органа управљања правног лица физичко лице да није правоснажно осуђено за кривична дела из става 6. тачка 2) овог члана;
- 3) има у радном односу са пуним радним временом најмање једног запосленог са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, које је стечено код професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа.

Одредбама члана 18. став 5. Закона прописано је и да у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга може бити уписан предузетник који има дозволу за пружање рачуноводствених услуга издату у складу са овим законом. Дозволу из става 5. овог члана решењем издаје Комора овлашћених ревизора предузетнику под условом да:

- 1) има регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга;
- 2) није правоснажно осуђиван у смислу члана 16. став 5. овог закона;
- 3) има у радном односу са пуним радним временом најмање једног запосленог са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, које је стечено код професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа или сам предузетник испуњава овај критеријум.

Прелазним и завршним одредбама Закона (члан 61) прописано је да су правна лица, односно предузетници који имају регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга дужни да ускладе своје пословање са одредбама овог закона на најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 63. Закона (прелазне и завршне одредбе) утврђено је да лица из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3) овог закона која су стекла професионална звања у складу са Законом о рачуноводству ("Сл. лист СРЈ", бр. 46/1996, 74/1999, 22/2001 и 71/2001) и Законом о рачуноводству и ревизији ("Сл. лист СРЈ", бр. 71/2002 и "Сл. гласник РС", бр. 55/2004), могу та звања сходно користити за испуњавање захтева из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3).

Имајући у виду наведено, у наставку су одговори на постављена питања из захтева:

- 1) Тренутно у Републици Србији статус чланице Међународне федерације рачуновођа (International Federation of Accountants - IFAC) у смислу члана 18. Закона имају две професионалне организације и то: Комора овлашћених ревизора и Савез рачуновођа и ревизора Србије;
- 2) Као што је горе наведено, Законом (члан 18. став 2. тачка 3) и члан 18. став 6. тачка 3)) је прописана обавеза да правно лице, односно предузетник који жели да се професионално бави пружањем рачуноводствених услуга, има у радном односу са пуним радним временом најмање једног запосленог са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, које је стечено код професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа, или сам предузетник мора испуњавати овај критеријум.

Дакле, Законом нису прописани услови за стицање професионалних звања за физичка лица, већ су ти услови прописани интерним актима и процедурама професионалних организација које су чланице IFAC-а и код којих се могу стећи професионална звања у области рачуноводства или ревизије. Самим тим, питања која се односе на полагање испита, програм за полагање истих, обавезно чланство у професионалној организацији која је чланица IFAC-а, похађање континуиране професионалне едукације и сл. нису уређена Законом већ је о истима неопходно да се заинтересована лица информишу директно код неке од професионалних организација чланица IFAC-а. Овом приликом додатно указујемо да, поред наведених чланица IFAC-а у Републици Србији, на свету постоји преко 170 чланица¹ Међународне федерације рачуновођа, из преко 110 различитих земаља;

- 3) Одредбама члана 63. Закона (прелазне и завршне одредбе) утврђено је да лица из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3) овог закона која су стекла професионална звања у складу са Законом о рачуноводству ("Сл. лист СРЈ", бр. 46/1996, 74/1999, 22/2001 и 71/2001) и Законом о рачуноводству и ревизији ("Сл. лист СРЈ", бр. 71/2002 и "Сл. гласник РС", бр. 55/2004), могу та звања сходно користити за испуњавање захтева из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3). Самим тим, мишљења смо да лица која су стекла професионална звања (код било које од организација или институција које су у то време биле законима овлашћене да звања издају) у периоду важења поменутих закона, могу та звања несметано користити за испуњавање услова из члана 18. став 2. тачка 3) и став 6. тачка 3) Закона."

¹ На дан 28.07.2022. пуноправних чланица IFAC-а има 151, а остало су придружени чланови – кандидати за стицање чланства

Члан 63. прелазних одредби Закона о рачуноводству ("Сл. гласник РС", бр. 73/19 и 44/21) признаје "стручна звања" као професионална звања која су стечена пре 20 и 25 година, иако су она стављена ван снаге чланом 39. прелазних одредби Закона о рачуноводству и ревизији ("Сл. лист СРЈ", број 71/2002), који гласи:

"Члан 39.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона стекла стручна звања рачуновође, самосталног рачуновође и овлашћеног рачуновође задржавају то звање, ако у року од три године од дана ступања на снагу овог закона положи испит из области познавања Међународних рачуноводствених стандарда по програму који утврди Комисија."

Заиста се поставља питање да ли је оваква примена прелазне одредбе члана 63. у функцији квалитета финансијског извештавања, поготово ако се зна како су она стечена и по ком програму и литератури, односно уз какву је кампању то остварено пред 90 комисија са 327 чланова, а за 7 месеци 2000/2001 године је "стечено" 5.741 диплома за стручно звање, не код Савеза РР Србије, већ код некаквог удружења. Осим тога, признато је 9.734 стручна звања крајем деведесетих година, а сад се ова и горепоменута звања несметано користе за испуњавање услова из члана 18. актуелног Закона о рачуноводству и то без икакве континуиране едукације и усавршавања, иако је то најављено образложењем Закона. Читаоцима остављамо на оцену – да ли ће овакво поступање унапредити финансијско извештавање у Србији, где се примењују Међународни стандарди финансијског извештавања, или не.

**Извод из Образложења Закона о рачуноводству
("Службени гласник РС", бр. 73/19) анализе ефеката и циљева
који се постижу увођењем професионалних звања и њиховог одржавања**

Увођењем јасних услова за професионално пружање рачуноводствених услуга, као и посебног јавног регистра пружалаца рачуноводствених услуга у Републици Србији код АПР, унапредиће се квалитет ових услуга, с обзиром да ће правна лица и предузетници морати да имају најмање једно лице запослено са професионалним звањем у области рачуноводства или ревизије, стечено код професионалне организације чланице Међународне федерације рачуновођа. Ова лица ће бити професионално обучена за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, уз обавезу похађања континуиране едукације како би то звање одржавали и били у могућности да на квалитетан и високо професионалан начин, уз поштовање Етичког кодекса пружају услуге трећим лицима.

Сходно наведеном и одељку 130 Етичког кодекса, Међународног стандарда континуиране едукације IES-7 и параграфа 31.41 и 31.42 Национално рачуноводствено-образовног стандарда РОС 31 – Професионално образовање и усавршавање рачуновођа, чланови Савеза имаоци професионалног звања, запослени код правних лица и предузетника регистрованих у АПР, из чл. 16. Закона о рачуноводству, имају право и обавезу континуиране едукације и усавршавања у складу са актима професионалне асоцијације чланице Међународне федерације рачуновођа и Европске асоцијације рачуновођа.